

Несторук Н. А., канд. пед. наук, доц.,
доцент кафедри педагогіки та методики викладання,
Русакова Д. М., магістрантка гр. 512г
Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «ДДПУ», м. Бахмут, Україна

ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЕЛЕКТРОННИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Анотація. В дослідженні розглянуто поняття електронних засобів навчання та їх доцільності використання в навчально-виховному процесі. Проаналізовано їх дидактичний потенціал та подальші перспективи застосування.

Ключові слова: електронні засоби навчання, дидактичний потенціал, електронний підручник, інформаційно-пошукові системи, навчальний матеріал.

Сучасний темп розвитку цивілізації надто швидкий. Щоб встигнути за змінами, людина повинна сприймати й усвідомлювати великий обсяг інформації, яка надходить з різних точок земної кулі. Сучасна система освіти постійно оновлюється, зазнає змін: змінюються завдання освітньої галузі, форми навчання та подачі навчального матеріалу, набуває актуальності технологічний підхід у навчанні. Одним із вирішальних чинників розвитку сучасної системи освіти є створення нового покоління засобів навчання, які поєднують досягнення сучасної педагогічної науки з потужними дидактичними можливостями комп'ютерних технологій. Рівень дидактичних можливостей сучасних інформаційних технологій та комп'ютеризації навчальних закладів свідчать про наявність об'єктивних умов для широкого застосування електронних дидактичних засобів у навчанні.

Електронні засоби навчання – це програма або файл спеціального призначення, основна роль яких полягає в більш детальному та наглядному викладанні навчального матеріалу. Електронні засоби навчання поєднані у декілька груп, а саме: інформаційно-пошукові системи (пошукові системи мережі Інтернет, бази даних, електронні каталоги бібліотек); електронні навчальні системи; електронні системи контролю; предметно-орієнтовані програмні середовища; мультимедійні електронні засоби; прикладні програми підтримки навчального діалогу [1, с. 13].

Дидактичні можливості електронних засобів навчання, що використовуються сьогодні в сучасному освітньому процесі, можна стисло презентувати наступним чином:

- збільшення мотивації навчання;
- активізація пізнавальних інтересів здобувачів освіти, посилення їх ролі як суб'єкта навчання діяльності;
- покращення сприйняття навчального матеріалу;
- створення сприятливого психологічного клімату в процесі навчання;
- проведення оригінальних уроків та лекцій;

- здійснення контролю та діагностики помилок, визначення оцінки результатів, а також проведення самоконтролю;
- візуалізація навчального матеріалу, завдяки якій здійснюється моделювання й імітація об'єктів, процесів або явищ, що вивчаються або досліджуються;
- розробка та використання інформаційних баз даних, в яких подано необхідну навчальну інформацію;
- формування вміння пошуку, обробки та фіксації навчальної інформації [1, с. 15].

Якщо проаналізувати розвиток електронних навчальних засобів, що вже використовуються в українському освітньому середовищі, то найбільш використовуваними можна назвати інформаційно-пошукові системи та електронні підручники. Також останнім часом з'являється все більше різноманітних програмних засобів навчального характеру, увага в яких сконцентрована не лише на інформаційному наповненні, але й на ефективному та зручному діалозі між користувачем та програмою. Такі засоби навчання дозволяють студентам самостійно розробляти та моделювати навчальні процеси, практично вирішувати навчальні проблеми та здійснювати оцінку своїх результатів у формі тестування. Для подальшого розвитку даних засобів навчання необхідно сприяти розробці якісної високо-технологічної продукції вітчизняного виробництва, насамперед – конкурентоспроможних комп'ютерних програм, як найважливішої складової електронних навчальних засобів, розвитку інноваційних технологій в освітній галузі [2, с. 60].

Таким чином, проаналізувавши дидактичний потенціал електронних засобів навчання можемо виділити основні переваги цих засобів: гнучкість та ефективність навчального процесу; використання різних форм візуалізації навчального процесу, як реальних, так і віртуальних об'єктів, процесів та явищ; активізація пізнавальної діяльності студентів, формування у них навичок інформаційної грамотності; можливості індивідуального підходу до навчання; адаптивність до персональних особливостей здобувачів освіти; забезпечення реалізації прав на вільний пошук, отримання, передавання, виробництво та поширення інформації.

Отже, широке використання електронних навчальних засобів свідчить про їх популярність та ефективність. Звичайно, вони не замінять викладача та живе спілкування, однак є надзвичайно важливим засобом для засвоєння матеріалу і контролю отриманих знань. Також електронні засоби широко використовуються у випадках інформатизації та діагностичного тестування якості засвоєного матеріалу, а також в процесі такого популярного та необхідного сьогодні онлайн-навчання.

Список використаної літератури:

1. Антонюк Д. С. Електронні засоби навчання: сутність поняття та їх класифікація. *Фізико-математична освіта : науковий журнал*. 2019. Вип. 3 (21). С. 12–18.
2. Гуржій А. М. Дидактичні основи створення динамічних аудіовізуальних електронних засобів. *Педагогіка і психологія*. 2013. № 4. С. 58-64.